

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGM-6.054.14.2023
Warszawa, 08 sierpnia 2023

Pan
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na pismo z dnia 26 czerwca 2023r. (znak: BPS/043-63-2213/23) przekazującego oświadczenie złożone przez senatora Sławomira Rybickiego podczas 63. Posiedzenia Senatu RP w dn. 22 czerwca 2023 r. w sprawie podjęcia natychmiastowych działań na rzecz przywrócenia jakości środowiska naturalnego i czystości na terenie działania Zarządu Morskiego Portu Gdańsk SA oraz dzielnic przyległych do portu, a także redukcji zagrożeń dla zdrowia mieszkańców tych dzielnic, uprzejmie informuję co następuje.

Na wstępie należy zaznaczyć, że rok 2022 był rekordowy pod względem obrotów ładunkowych dokonywanych w polskich portach morskich, w których obsługiwane są m.in. towary strategiczne takiej jak nośniki energii np. węgiel, co w sposób zdecydowany potwierdziło, ich sprawne funkcjonowanie i duży potencjał. Zaangażowanie polskich struktur portowych przyczyniło się do zapewnienia, tak potrzebnego w aktualnej, bardzo wymagającej sytuacji geopolitycznej, bezpieczeństwa energetycznego Polski. Znaczne ilości węgla zostały zaimportowane z alternatywnych niż Rosja kierunków, takich jak, np.: Kolumbia, Indonezja, RPA, Australia. W rezultacie, przez polskie porty morskie o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej tj. Gdańsk, Gdynia, Szczecin i Świnoujście, do kraju w ubiegłym roku trafiło ponad 18 mln ton węgla. Także w roku bieżącym realizowane są dostawy tego surowca energetycznego. Tylko do końca maja br. wyładowano ze statków blisko 9 mln ton węgla. Jest to bardzo duży wolumen, z którym wiążą się znaczne procesy logistyczne (przeładunkowe, dystrybucyjne itp.). Właściwości sprowadzanego surowca energetycznego mogą powodować m.in. powstawanie zapylenia podczas ww. procesów logistycznych, niemniej podejmowane są liczne działania na rzecz eliminacji tych negatywnych skutków - zarówno przez dokonujących przeładunków węgla operatorów terminali, jak i przez Zarząd Morskiego Portu Gdańsk S.A.

Mając na uwadze działania podejmowane przez operatorów terminali, przykładowo należy wskazać, że spółka Port Gdański Eksploatacja zakupiła nowe, bardziej wydajne urządzenia przeładunkowe węgla, myjnię dla samochodów ciężarowych, kurtyny wodne oraz armaty wytwarzające mgłę wodną. Ponadto, spółka dokonuje zalecanego polewania wodą placów składowych w Rejonie Basenu Górniczego. Należy zaznaczyć, że inni operatorzy stosują podobne rozwiązania. Adekwatnie do warunków pogodowych, prowadzone jest zraszanie hałd. Podkreślić należy, że na hałdach stosowany jest preparat

celulozowy i polimerowy redukujący zapylenie, a w przypadku hałd, które pod wpływem dużej ilości wylewanej na nie wody zaczynają parować i dymić, muszą być zagęszczane po to, aby odciąć dopływ tlenu do tłących się ognisk. Może to generować dym i wydzielanie pary wodnej, co ustaje po ustabilizowaniu się takiej hałdy. Zagęszczanie prowadzone jest zgodnie z technologią zaimplementowaną od firm na co dzień zajmujących się składowaniem węgla. Surowiec dłużej składowany jest laminowany, co powoduje powierzchniowe związanie go i znaczne uodpornienie na wpływ wiatru. Sprzątanie placów odbywa się na mokro, a zebrany surowiec wywożony jest na odpowiednie składowiska. Port współpracuje również ze strażakami, posiłkując się ich wiedzą w przedmiotowym obszarze. W przypadku silnego wiatru, gdy Kapitanat Portu wstrzymuje prace na nabrzeżach operatorzy wstrzymują prace przeładunkowe, nie mogą też załadowywać węgla na samochody ciężarowe z dużej wysokości – aby ograniczyć pylenie. Większość węgla ma wyjeżdżać z terenu portu koleją, która używa taśmociągów i ładowarek do przeładunku surowca. Taśmociągi też muszą być polewane wodą. Port Gdańsk i wszyscy działający operatorzy sprzątają ciągi komunikacyjne - tj. drogi, chodniki, parkingi, ścieżki cumownicze, zlokalizowane na nieruchomościach gruntowych pozostających we władaniu zarządu portu. Ponadto, Zarząd Morskiego Portu Gdańsk S.A., mając świadomość że wzmożony ruch samochodów ciężarowych ma wpływ na przepustowość dróg i zanieczyszczanie infrastruktury dojazdowej do portu oraz pozostając w dialogu w przedmiotowej kwestii z Władzami Miasta Gdańska, wyszedł z inicjatywą pomocy dotyczącej czyszczenia terenów około portowych, tak by zminimalizować uciążliwości z tym związane. Pierwszy etap sprzątania infrastruktury drogowej prowadzącej do Portu Gdańsk rozpoczął się z końcem stycznia br. i trwał do kwietnia br. Zaś w maju był prowadzony kolejny etap prac. Czyszczone były ulice: Ku Ujściu, Trasa Sucharskiego, Przetoczna, tunel pod Martwą Wisłą, początek ul. Płazyńskiego. W sumie wyczyszczonych zostało ponad 287 tys. mkw. powierzchni.

Na terenie portu w Gdańsku w okresie letnim, część operatorów będzie dalej prowadziła przeładunki węgla na kolejny sezon grzewczy. Węgiel nie jest sprowadzany jedynie na potrzeby gospodarstw domowych, ale również elektrociepłowni w celu zabezpieczenia miast w ciepło i energię elektryczną. Węgiel będzie rozwożony do miejsc docelowych, stosownie do wytycznych dotyczących prędkości transportu oraz zabezpieczenia plandekami ładunków. Zaznaczyć przy tym należy, że Zarząd Morskiego Portu Gdańsk S.A. na bieżąco reaguje na zgłoszenia mieszkańców, dotyczące niestosowania się do procedur przemieszczania się z ładunkami przez przedsiębiorstwa transportowe, po to, aby operatorzy mogli skutecznie i natychmiast reagować na takie przypadki. Jeżeli powyższe podmioty nie będą stosowały się do obowiązujących procedur, Zarząd Morskiego Portu Gdańsk S.A. będzie również współpracował z Policją w celu egzekwowania zasad dotyczących poruszania się z ładunkami ciężkimi po drogach publicznych.

Należy wskazać, że od początku zwiększonej obsługi węgla w Porcie Gdańsk, zarząd portu prowadzi z operatorami dialog w celu maksymalnego ograniczenia negatywnych skutków przeładunku tego surowca, w postaci nadmiernego pylenia. Codziennie, przedstawiciele zarządu portu pozostają w kontakcie ze spółkami operatorskimi, i na bieżąco reagują na sytuacje na placach. Zarząd portu monitoruje także działalność firm spedycyjnych, w granicach portu. Służby ochrony portu mają zakaz wypuszczania pojazdów wywożących

węgiel nieprzykryty plandekami. Zarząd zwrócił się do operatorów portowych, aby umożliwili przewoźnikom mycie samochodów na swoim terenie, przed wyjazdem na drogę publiczną, jak również zwiększyli kontrole wyjeżdżających ciężarówek pod kątem zabezpieczania towaru plandekami, a także jak ww. wskazano by węgiel był zraszany polimerem z wodą, który znacząco zmniejsza pylenie. Port ma stały kontakt ze służbami drogowymi w celu egzekwowania od przewoźników przestrzegania przepisów ruchu drogowego. A te dotyczą m.in. zabezpieczania ładunków przemieszczanych po drogach publicznych oraz prędkości poruszania się po drogach. Co więcej, w celu rozładowania zatorów spowodowanych wzmożonym ruchem aut ciężarowych, Zarząd Morskiego Portu Gdańsk S.A. przeznaczył tereny pod organizację punktów buforowych dla TIR-ów. Tzw. miejsca odstawcze są zlokalizowane przy ul.: Budowniczych Portu Płn. (150 miejsc postojowych), Ku Ujściu (80 miejsc), Załogowa, zbieg ul. Poinca oraz Budowniczych Portu Płn. (150 miejsc), Śnieżna - Handlowa (170 miejsc). Port Gdańsk rozpoczął przygotowanie kolejnych miejsc odstawczych u zbiegu ul. Kontenerowej oraz ul. Antoniego Grabarczyka o pow. ok. 2,5 ha i pojemności ok. 190 aut ciężarowych. Przewidywany termin oddania do użytku to koniec lipca 2023 r. Wówczas port będzie dysponował terenami na odstawienie ok. tysiąca samochodów ciężarowych (obecnie ok. 850 miejsc). Planowane są też place odstawcze przy ul. Kontenerowej (na 600 samochodów). Ponadto, Zarząd Morskiego Portu Gdańsk S.A., niebawem planuje rozpoczęcie robót związanych z zadaniem pod nazwą „Przebudowa układu komunikacyjnego wraz z budową placu manewrowo-postojowego w rejonie skrzyżowania ulic: Chodackiego, Handlowej, Starowiślnej”, w związku z czym będzie to teren przeznaczony jedynie na miejsca parkingowe.

Ponadto, Zarząd Morskiego Portu Gdańsk S.A. jak wyżej wskazano pozostaje w stałym kontakcie z władzami miasta, jak i jego mieszkańcami, by pomóc służbom miejskim w zlikwidowaniu uciążliwości związanych z zanieczyszczeniem ulic w okolicach dróg dojazdowych do terminali portowych. Jedną z propozycji mieszkańców były nowe nasadzenia drzew i krzewów na terenach około portowych, w bliskiej odległości od zabudowań mieszkalnych. W związku z tym uzgodniono z Gdańskim Zarządem Dróg i Zieleni projekt nasadzeń wzdłuż ul. Oliwskiej. Trwają również analizy dotyczące dodatkowych lokalizacji nasadzeń w rejonie sąsiednich dzielnic. Dnia 23 czerwca 2023 r. ruszyła akcja "Zielono mi, czyli drzewka i krzewy dla sąsiadów" oferująca możliwość zgłoszenia przez mieszkańców, Zarządców Wspólnot Mieszkaniowych i Spółdzielni wniosków o kolejne nasadzenia.

Ponadto, należy zaznaczyć, że na stronie internetowej zarządu portu umieszczona została aplikacja, która pozwala na wgląd w dane historyczne dotyczące jakości powietrza dla wszystkich czujników rozmieszczonych na terenie portu. Dzięki niej można dowiedzieć się, jaka danego dnia jest jakość powietrza w danym miejscu oraz jak zmieniała się w ciągu ostatnich dni. Czujniki monitorujące jakość powietrza rozlokowane są w siedmiu lokalizacjach, tj.: na terenie Wolnego Obszaru Celnego, przy nabrzeżach Szczecińskim, Oliwskim, Krakowskim, Zakręt Pięciu Gwizdków, na ul. Marynarki Polskiej i w Porcie Zewnętrzny. Wykresy z danymi dostępne są na stronie internetowej zarządu portu. Dane dotyczące jakości powietrza podawane są też na antenie Radia Gdańsk. Port Gdańsk planuje też zainstalowanie kolejnego, jeszcze bardziej czułego czujnika w miejscu, które wskaże Rada Dzielnic Nowy Port.

Wszystkie wyżej wymienione aktywności dowodzą o bardzo dużym i szerokim zaangażowaniu portu w eliminację pylenia, jakie może się pojawiać w związku z obsługą importowanego węgla.

Sprawa pylenia traktowana jest bardzo poważnie. Cała sytuacja jest ciągle monitorowana, poszukiwane oraz wdrażane są możliwie najlepsze rozwiązania - w celu wyeliminowania negatywnych skutków przeładunku, składowania i transportu ww. surowca energetycznego.

Zarząd portu wykazuje się bardzo dużą aktywnością w przedmiotowej sprawie. Pozostaje w stałym kontakcie m.in. z lokalną społecznością i władzami miasta. Odbywają się spotkania, w których biorą udział przedstawiciele zarządu portu, mieszkańcy Gdańska oraz radni dzielnic Nowy Port i Letnica. Przedstawiane są informacje z zakresu funkcjonowania portu i obsługi węgla importowanego do Polski. Prowadzone są rozmowy na temat działań skutkujących poprawą jakości powietrza oraz konsultowane są dalsze rozwiązania. Co istotne, wypracowane zostają konstruktywne wnioski. Ponadto, należy zwrócić uwagę, że o działaniach podejmowanych przez Zarząd Morskiego Portu Gdańsk S.A., w celu minimalizacji negatywnych skutków związanych z obsługą węgla importowanego do Polski, na bieżąco informowana jest Rada Nadzorcza ww. spółki, w której swojego przedstawiciela ma Miasto Gdańsk.

W celu możliwie najszybszego i najbardziej skutecznego rozwiązania przedmiotowej sprawy podejmowane są liczne działania w wielu obszarach funkcjonalnych. Wyżej przedstawione informacje dowodzą o tym, że kwestia eliminacji pylenia w gdańskim porcie, z tytułu obsługi węgla importowanego do Polski, jest w centrum uwagi oraz, że odpowiadają jej właściwie zaangażowane środki. Powyższe pozwala pozytywnie oceniać działanie portu w najbliższej perspektywie czasowej

Z poważaniem,

Dokument podpisany elektronicznie przez:

z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Marek Gróbarczyk

Sekretarz Stanu